

SCHENKINGEN EN LEGATEN

De Dag van de Federatie van de Vrienden van Musea van België stond in 2017 in het teken van 'De link tussen verzamelaars, de musea en de Vriendenverenigingen'. Dat thema werd geïllustreerd met schenkingen en legaten aan drie musea: het Museum van Mariemont (dat we op 20 oktober bezoeken: zie rubriek Reizen op p. 7 in dit nummer), het Jakob Smitsmuseum in Mol en het Museum van het Leger in Brussel.

Er zijn nog tal van andere voorbeelden waarvan ik er hier nog drie citeer. Musée L in Louvain-la-Neuve dat in november 2016 zijn deuren opende en dat de Vrienden in 2019 zullen bezoeken, heeft zijn collectie nog kunnen aanvullen met een kunstschenking van een gepassioneerd verzamelaar, de kunsthistoricus Serge Goyens de Heusch. Het Mauritshuis in Den Haag bouwde in 2016 een tentoonstelling op met een legaat van de in 2015 overleden bestuursvoorzitter van de beroemde TEFAF-beurs in Maastricht, Willem baron van Dedem. En veel dichterbij huis: in Domein Raversijde wordt in maart 2019 een tentoonstelling geopend met de nalatenschap van verzamelaar André Hast, die bijna 3000 objecten uit WO I en WO II aan de provincie West-Vlaanderen heeft geschonken.

Mecenaat versus legaat

Vroeger had je alleen mecenasen, een eponiem afgeleid van

de rijke Romein Mecaenas die beschermheer was van schrijvers als Vergilius en Horatius. Een mecenas is welgesteld en ondersteunt financieel kunstenaars, wetenschappers of zelf sporters, zodat zij zich onbekommerd kunnen wijden aan hun scheppend werk, wetenschappelijk onderzoek of sportieve loopbaan. Ook de term sponsoring duikt hier op in de 20ste en 21ste eeuw.

Een nieuwe vorm van kunstbegunstiging is het legaat, waarbij een bepaald goed, in casu kunstwerken, nagelaten wordt aan een bepaalde persoon of instantie. Een legaat wordt altijd in verband gebracht met een erfenis. Op papier wordt een legaat ook wel een 'testamentaire making' genoemd. Legaten zijn dus in feite schenkingen per testament.

De collectie van Xavier Tricot

Niet zo voor de Oostendse Ensor- en Spilliaertkenner Xavier Tricot die al bij leven zijn unieke kunstcollectie van bijna 160 werken aan de stad Oostende heeft geschonken. In de Venetiaanse Gaanderijen worden deze werken in het najaar 2018 geëxposeerd (zie p. 3 in dit nummer van Pro Luce). Een bijzondere geste waarvoor wij ons erelid van de Vrienden, Xavier Tricot, alleen maar uit de grond van ons hart kunnen danken!

Femke Simonis, bestuurslid en redactiesecretaris

OVERZICHT ACTIVITEITEN OKTOBER – DECEMBER 2018

Zaterdag 20.10.2018, vanaf 7.45 uur

Herfstreis naar La Louvière en Mariemont
(meer info: p. 7)

Zaterdag 17.11.2018, 14.30 uur

Geleid bezoek Venetiaanse Gaanderijen:
Kunstcollectie Xavier Tricot
(meer info: p. 3)

Beste Leden van de Vrienden van Mu.ZEE

Elke organisatie is verplicht om zich vanaf 25 mei 2018 te houden aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) of in de taal van Shakespeare 'General Data Protection Regulation' (GDPR). Deze wet handelt over het beheer en de beveiliging van persoonlijke gegevens van de Europese burgers.

GDPR is ook van toepassing op de persoonlijke gegevens die door de Vrienden van Mu.ZEE worden bijgehouden. In onze gegevens worden

namen, adressen, telefoonnummers en soms e-mailadressen van leden bijgehouden. De juistheid van deze gegevens is verifieerbaar voor alle leden. Als er fouten of onnauwkeurigheden worden vastgesteld, kan dit steeds worden gemeld aan secretaris Johan Van Roose. Leden kunnen ook vragen om bepaalde gegevens uit het adressenbestand te verwijderen.

Het adressenbestand wordt alleen gebruikt om brieven (en e-mails) en ons tijdschrift naar de leden te sturen.

Als u geen brieven (of e-mails) of ons tijdschrift Pro Luce wenst te ontvangen, kan dit aan het bestuur worden gemeld.

Door deze maatregelen beschermt onze vereniging uw persoonlijke gegevens!

Jacques Mertens, voorzitter

Wenst u per mail gecontacteerd te worden door de Vrienden Mu.ZEE? Bezorgt u dan uw mailadres aan johan.vanroose@muzee.be

↳ I SAID YES WITH MY EYES Schenking kunstcollectie Xavier Tricot aan de stad Oostende 27.10.2018 – 20.01.2019

In de Venetiaanse Gaanderijen toont de Stad de schitterende schenking die ze van ons erelid Xavier Tricot mocht ontvangen. We kennen Xavier Tricot (°Oostende 1955) als de specialist van James Ensor en Léon Spilliaert. Weinigen weten dat hij ook internationale en hedendaagse kunst verzamelt.

Zijn kunstcollectie bestaat onder meer uit werken van Daniel Buren, Dan Flavin, Mario Merz, Bruce Nauman, Michelangelo Pistoletto, Gerhard Richter en Richard Serra. Louise Bourgeois tekende en schetste zijn portret. Hij verzamelde werk van zijn kunstenaars-vrienden in Oostende. Het werk van Roger Raveel en Thierry De Cordier, die vaak in Oostende verbleven, maakt deel uit van de collectie. Andere kunstenaars die aan bod komen in de expo zijn: Carl Andre, Giovanni Anselmo, Richard Artschwager, Marcel Broodthaers, Daniel Buren, Marcel Duchamp, Donald Judd, Sol LeWitt, Kris Martin, Panamarenko, Giuseppe Penone, Sigmar Polke en Mieke Teirlinck.

Reeds van bij het begin had Xavier het voornemen om de verzameling aan de gemeenschap te schenken. De verzameling als geheel is belangrijker dan de financiële speculatie van de werken afzonderlijk. Xavier beschouwt het schenken van de kunstwerken als een wederdienst aan

↳ Xavier Tricot,
foto: Isabelle Weingarten

onze welvaartsstaat en de stad Oostende in het bijzonder. In 2012 ontving Oostende een eerste grote schenking. In 2018 schenkt Xavier Tricot zijn hele collectie.

'I said yes with my Eyes. Schenking kunstcollectie Xavier Tricot aan de stad Oostende' toont de wederkerigheid van het kijken. Er is de verwondering van de verzamelaar. Er is het werk. En er is de blik van elke bezoeker.

Els Vermeersch is curator van de expo. Zelf noemt ze zich liever 'Compagnon d'Art', een trajectbegeleider in de creatie van de expo. Zij koos de titel die een citaat is van Louise Bourgeois uit 2003.

De Vrienden Mu.ZEE nodigen u uit voor een geleid bezoek op **zaterdag 17 november om 14.30 uur** in de Venetiaanse Gaanderijen. Inschrijven bij Martine Meire (martine.meire@oostende.be of 059 25 88 00).

↳ TERUGBLIK OP GELEID BEZOEK + GARDEN PARTY

Naar jaarlijkse traditie hielden de Vrienden van Mu.ZEE op donderdag 5 juli hun massaal bijgewoonde Garden Party. Meer dan 100 van de in totaal bijna 370 leden kregen eerst een geleid bezoek aan de expo 'Léon Spilliaert: de verzameling van de Koninklijke Bibliotheek van België'. Gratis, want inbegrepen in het lidmaatschap en met dank aan de dienst Cultuur van de stad Oostende.

↳ Geleid bezoek aan de expo Spilliaert,
© Valère Prinzie

↳ Vrienden op de Garden Party,
© Valère Prinzie

Hier woonde... Félix Labisse

Net zomin als Mathieu Corman (Pro Luce nr. 75, p. 13) woonde de surrealistische schilder Félix Labisse zelf in de Adolf Buytstraat, maar hij heeft wel onlosmakelijk zijn sporen nagelaten in de legendarische boekhandel Corman. Tegen de gevel van de 'nieuwe' boekhandel Corman, achter De Grote Post, bevinden zich zes afbeeldingen die herinneren aan Félix Labisse, waaronder zijn bekende hybride panter, in de hals bedreigd door twee gevlekte roofdieren. Deze panter siert ook nu nog altijd de leeswijzer en het boekomslag in de 'nieuwe Corman' in de Wittenonnenstraat.

© Valère Prinzie

De andere vijf afbeeldingen verwijzen naar de twintig panelen met zestig portretten van beroemde schrijvers die Félix Labisse ontworpen heeft voor Mathieu Corman en die de wanden van de boekhandel sierden boven de welgevulde boekenplanken. Van de oorspronkelijke 36 portretten is in WO II een deel verloren gegaan, maar na de oorlog heeft Labisse de portretten in ere hersteld.

Félix Labisse, geboren in Douai (FR) in 1905, is in Oostende beland als aange trouwde familie van Henri Kermarrec die de boekhandel Corman beheerde. In 1927 startte hij er zijn eigen atelier en werd beïnvloed door de Belgische surrealist Magritte en Delvaux. Als Fransman portretteerde Labisse op de panelen een groot aantal van zijn landgenoten, zoals de schrijvers Apollinaire, Céline, Colette (met kat), Léautaud en Proust, maar ook de Vlamingen Claus, Timmermans en Walschap, de Russen Dostojevski, Ehrenburg en Gorki, daarnaast andere beroemdheden zoals Einstein, Ensor, Simenon, Poe, Hemingway en last but not least: Mathieu Corman zelf. De portretten waren zo populair, dat er zelfs sets met postkaarten van werden gemaakt.

Na de sluiting van boekhandel Corman in 1985 (Félix Labisse was in 1982 overleden) verdwenen de panelen en iedereen vroeg zich af waar ze naartoe waren. Jammerlijk verloren zijn ze gelukkig geenszins. De Brugse fotograaf Dirk De Mey heeft elf van de twintig panelen kunnen aankopen en stelt ze tentoon in zijn zaak in de Gentpoortstraat. Twee panelen zijn in het bezit van het Magrittehuis in Jette. Het zou mooi zijn als Mu.ZEE ze zou kunnen verwerven... Dan keren ze terug naar hun thuisstad en hoeven we niet naar Brugge of Jette om ze te bewonderen en de herinnering eraan levend te houden.

Félix Labisse is in Oostende ook bekend om zijn schilderij 'Bonjour monsieur Ensor' uit 1964. Daarop staat Ensor prominent op de voorgrond afgebeeld, met op de achtergrond links de Oostendse volksfiguur 'Col en Manchettes' en rechts Félix Labisse zelf. Dit werk bevindt zich in de collectie van Mu.ZEE.

Femke Simonis

Beaufort 2018

Op donderdagmiddag 31 mei stapten 38 kunstliefhebbers en op 23 augustus 36 deelnemers de bus op voor een rondrit langs de kunstwerken van de kunsttriennale Beaufort. Onze gids Lieve Malfroot gaf haar boeiende uiteenzetting op de bus waarna we in elke badstad uitstapten om met de nodige achtergrondinformatie de kunstwerken te bekijken. Onze artistieke ontdekkingstocht startte in het Oostendse Leopoldpark bij het werk 'Jack' van Guillaume Bijl en eindigde in Adinkerke/De Panne bij 'Monument for Cervus Vitalis #2

(Malus Selvestris)' van Stief DeSmet die ook een kunstwerk op de westelijke strekdam in Oostende heeft gerealiseerd: 'Monument for a Wullok'. Aan de oostkust startten we in Bredene en bewonderden we kunstwerken in Zeebrugge, Knokke en De Haan. De weergoden waren ons (redelijk) gunstig gezind waardoor de monumentale kunstwerken nog beter tot hun recht kwamen.

Martine Meire, bestuurslid

Stief DeSmet, 'Monument for Cervus Vitalis'
© Martine Meire

Groepsfoto bij het beeld van Stief DeSmet in Adinkerke/De Panne

Op 23 augustus in De Haan bij 'Eternity - Poseidon' van Xu Zhen

OPEN WERVENDEAG 24 JUNI: HET NIEUWE ENSORBELEVINGSCENTRUM

Samen met ons nieuwe bestuurslid Johan De Vylder en Vriendenlid Agnes Van Damme heb ik op Open Wervendag het Ensorhuis bezocht tijdens een geleid bezoek. We kregen er uitleg over de uitbreiding met een Ensorbelevingscentrum op de hoek van de Van Iseghemlaan en de Vlaanderenstraat, in het complex van het Astoriahotel.

Ensorkenner en Vriendenerelid Xavier Tricot leidde ons in het Ensorhuis naar het Blauwe Salon op de eerste verdieping, waar alleen nog een kopie van 'De Blijde Intrede van Christus in Brussel' hing. Hij belichtte het leven en werk van Ensor op zo'n levendige manier, dat we bijna vergaten dat er ook nog uitleg moest volgen over de renovatiewerkzaamheden door journalist en Lange Nellegids Marc Loy.

Marc bracht ons terug naar het gelijkvloers, naar de vroegere entree met nagebootste schelpenwinkel van het Ensorhuis, waar nu alleen nog een paar vitrinekasten en een tafel met maquettes stonden van Noa Architecten. Op basis van die maquettes toonde Marc Loy ons de indeling van het nieuwe Ensorbelevingscentrum. In het voormalige reisbureau Global Travel komt de introductie- en bezoekersruimte. Aan de wand tegen het Ensorhuis zal een kopie van 'De Baden van Oostende' komen te hangen. Deze ruimte moet met diverse multimediale en interactieve technieken bezoekers verder het centrum en het Ensorhuis binnenlokken. Uiteraard bevindt er zich ook een infobalie.

Vijf interpretatieruimtes

Ben je verleid en wil je Ensors universum verder verkennen? Dan volg je de trap of de lift naar de eerste verdieping. Daar bevinden zich vijf interpretatieruimtes. De eerste bevat een tijdslijn met onder andere werken van Ensor, verspreid over de hele wereld. De tweede ruimte staat in het teken van 'Ensor privé' en bevat een maquette van Ensors atelier. Er staan ook twee kijkers opgesteld. Die geven een beeld van de Van Iseghemlaan in de periode waarin Ensor daar aan de overkant zijn atelier had op de bovenste verdieping van het inmiddels afgebroken pand. De wanden van die tweede interpretatieruimte zullen bezaaid zijn met werken uit Ensors atelier. De derde ruimte focust op het openbare leven van Ensor. Op een tafel liggen drie grote boeken,

waaronder een fotoboek en een boek met kritische etsen en tekeningen. In dat openbare leven kunnen natuurlijk Maurice Antony en Henri Storck niet ontbreken. Net als in de tweede ruimte kunnen kinderen en volwassenen interactief aan de slag. In deze ruimte bevinden zich ook talloze foto's en brieven van Ensor.

De vierde ruimte is verduisterd en bevat een projectiescherm waarop Raoul Servais zijn visie geeft op Ensor als criticus en beschermer van het Oostends erfgoed (Dunenkirkje, dokken, ...). De vijfde ruimte ten slotte staat in het teken van maskers en vreemde figuren uit Ensors werk. Op de wanden worden bevreemdende impressies geprojecteerd, zoals die ontsproten zouden kunnen zijn uit Ensors verbeelding.

Met een audiogids in het Ensorhuis

Daarna wandel je buiten via een observatieruimte waar je kan kiezen uit twee soorten audiogidsen ('familie' of 'klassiek voor kenners') in vijf talen (Nederlands, Frans, Engels, Duits en Spaans). Die zijn bestemd voor het bezoek aan het Ensorhuis zelf, waar maar 15 personen tegelijk binnen mogen. Daarom wordt er achter in het Ensorhuis op het gelijkvloers een wachtruimte gecreëerd, waarin je op je audiogids verwelkomd wordt door Ensors bediende Gustje. Je bent nu verder aangewezen op de audiogids die je door het Ensorhuis leidt. Op de tussenverdieping verwijst alles (kostuums, afbeeldingen en muziek) naar Ensors ballet 'La Gamme d'Amour'. In de keuken maak je kennis met Ensor en zijn familie, en met bediende Gustje en zijn vrouw Ernestine. Een verdieping hoger zijn we terug in het Blauwe Salon waar onze rondleiding met Xavier Tricot startte. Hier wordt alles heringericht zoals Ensor het huis bij zijn dood in 1949 had achtergelaten. Een aantal van zijn bekende werken (of kopieën ervan) zullen er een plaats krijgen.

Marc Loy toont het nieuwe Ensorbelevingscentrum.
© Femke Simonis

Op de eerste verdieping, die een doorgang geeft van het nieuwe Ensorbelevingscentrum naar het Ensorhuis, komt een expositieruimte voor wisseltonstellingen, met Xavier Tricot als artistiek directeur.

De totale oppervlakte zal na de renovatie ca. 1000 m² bedragen. De kosten worden geraamd op € 3 600 000, voor de helft gefinancierd door de Vlaamse overheid en deels door de provincie West-Vlaanderen. De scenografie en de inrichting is in handen van Madoc en, zoals al gezegd, het geheel is een project van Noa Architecten.

Femke Simonis

TIWTMIN TIMAZIGHIN
Een collectie historische berbertapijten
NOG TOT 04.11.2018

De tentoonstelling bestaat uit een selectie historische berbertapijten uit een Oostendse privécollectie. Binnen een museale context is gekozen om de tapijten te laten resoneren met een correspondentie bestaande uit teksten en beelden, in de vorm van 'cadavres exquis'. Een cadavre exquis is een literair schrijfspeel met een collectief karakter en geliefd onder surrealisten.

© Mu.ZEE / Steven Decroos

GUY MEES – THE WEATHER IS QUIET, COOL AND SOFT
VAN 24.11.2018 TOT 10.03.2019

M'BAREK BOUHCHICHI
Chant des champs / Amarg n igran
NOG TOT 04.11.2018

De solotentoonstelling van M'barek Bouhchichi in Mu.ZEE is een voortzetting van het onderzoek dat de kunstenaar rond de dichter en muzikant M'barek Ben Zida heeft opgezet. In 'Chant des champs/Lied van de velden/Amarg n igran' ontvouwt Bouhchichi een geschrift dat inspireert. De tentoonstelling brengt een selectie van nieuwe producties samen die via een muzikaal en geïmproviseerd narratief naar autonome verhalen verwijzen.

PASCALE MARTHINE TAYOU
Ik ben Gentenaar
Een proloog in vijf bewegingen
TOT 03.02.2019

Pascale Marthine Tayou werkt aan een 'proloog' waarbij hij op gezette tijden een kunstwerk in het museum plaatst. Tayou daagt Mu.ZEE uit om niet op veilig te spelen maar vanaf dag één samen met hem aan de slag te gaan en de output daarvan ook onmiddellijk terug te koppelen naar het publiek.

LABO VOLWASSENEN

19 september • 10 uur tot 12.30 uur
Glassculpturen & Zandstralen
met David Vanmele
mu-zee-um, Romestraat 11A, Oostende

25 september • 10 uur tot 12.30 uur
De getekende wereld van Léon Spilliaert: Perspectieven, nachtzichten en karikaturen
(expo + workshop)
met Xavier Tricot
Venetiaanse Gaanderijen,
Zeedijk t.h.v. Parijsstraat, Oostende

26 september • 19.30 uur tot 22 uur
Monument for a wullok
met Stief DeSmet
mu-zee-um, Romestraat 11A, Oostende

9 oktober • 10 uur tot 12.30 uur
Paletmes met acryl
met Matthieu Lobelle
mu-zee-um, Romestraat 11A, Oostende

10 en 11 oktober • 19.30 uur tot 22 uur
Filigraanporselein (vormopbouw met ingekleurde porselein)
met Lut Laleman
mu-zee-um pop-up atelier,
Van Iseghemlaan 96, Oostende

18 oktober • 9.30 uur tot 12 uur
Het personage van de toekomst
(cut-out animatiefilmtechnieken)
met Roman Klockhov
mu-zee-um, Romestraat 11A, Oostende

6 november • 9.30 uur tot 12 uur
Acryl en Acrylstift op doek met Doris Klausung
mu-zee-um, Romestraat 11A, Oostende

9 november • 14 uur tot 16 uur
<<LOVE>>
met Delphine Boël
mu-zee-um, Romestraat 11A, Oostende

13 november • 10 uur tot 12.30 uur
Ensoriaanse parelmoerverftechnieken
met Matthieu Lobelle
mu-zee-um, Romestraat 11A, Oostende

14 november • 10 uur tot 12.30 uur
Straat-fotografie
met Andreas D'Hollandere
mu-zee-um, Romestraat 11A, Oostende

11 december • 19.30 uur tot 22 uur
Awardt = experimenteren met leer
(structuur- en textuurbewerkingen)
mu-zee-um, Romestraat 11A, Oostende

LABO JONGEREN (15- TOT 30-JARIGEN)

19 oktober
Te gast bij Fred Bervoets
meer informatie via info@mu-zee-um.be

23 november • 20 uur tot 22 uur
Action Reaction
<give us some space>
met Nienke en Jolijn Baeckelandt
mu-zee-um, Romestraat 11A, Oostende

DRAWING DAYS

Drawing Days is een groots driedaags tekenfestival dat iedereen massaal aan het tekenen wil krijgen. Op verschillende plaatsen in Oostende kan je dan ook aan de

slag met potlood, slijper, papier of inktpot, maar ook met de laatste technologische snufjes en nieuwe materialen. Jong en oud, ervaren of beginner, iedereen kan meehelpen om Oostende om te toveren tot één groot tekenatelier. Alle info via www.drawingdays.be of in de brochure van Drawing Days.

HERFSTREIS NAAR LA LOUVIÈRE EN MARIEMONT OP 20 OKTOBER 2018

- **07.45 uur**
Vertrek: Oostende Visserijschool
- **10.00 uur**
Geleid bezoek met gidsen aan Keramis

Object uit het kunstatelier in Keramis

Keramis

Museum, ruimte van kunst en creatie gewijd aan keramiek. Keramis is opgetrokken op de site van het vroegere aardewerk Boch in La Louvière. Een aanwinst voor België. Iedereen kan er iets leren over het kunstatelier van 1848 tot bijna heden. De diversiteit van het oeuvre is in kwaliteit op industriële basis bijna uniek. De architectuur, eigentijds en gedurfd, omvat een oud monumentaal pand dat drie gigantische flessenovens bevat, de laatste in zijn soort in België. Dit is voor de hele Boch-Keramis periode wereldwijd een aanrader.

- **12.30 – 14.00 uur**
Lunch in het Terrasse de Mariemont

Menukeuze
Voorgerecht:
Carpaccio van zalm of rund
—
Hoofdgerecht:
Dos de cabillaud à la Florentine
of Cordon bleu au Comté
—
Dessert + koffie

Dranken in de prijs inbegrepen:
halve fles wijn, water en koffie

- **14.00 – 16.00 uur**
Geleid bezoek met gidsen aan het Museum in Mariemont
- **16.00 – 17.00 uur**
Verder persoonlijk verkennen van het Museum of vrij bezoek aan het prachtige park in herfsttooi
- **17.00 uur**
Terug naar Oostende.
Aankomst omstreeks 19.00 uur

Museum van Mariemont: de afdeling Verre Oosten

Het Musée Royal de Mariemont is een museum in Morlanwelz in de Belgische provincie Henegouwen. Dit moderne museum, in 1975 opgetrokken in het Domein van Mariemont, een groot park met arboretum, huisvest een verzameling decoratieve kunst. Het landgoed hoorde ooit bij een kasteel, dat hier in 1546 was gebouwd voor Maria van Hongarije, maar in 1794 werd verwoest door het Franse revolutionaire leger; de ruïnes zijn nog te zien. Ook een herenhuis, in de 19de eeuw opgetrokken voor de familie Warocqué (rijke industriëlen), is nu een ruïne. In het museum zijn beelden en objecten uit het oude Egypte, Griekenland en het Verre Oosten te zien. Het meest opvallende object is een beeld van een koningin uit de dynastie der Ptolemaeën. Verder zijn er verlichte handschriften, kantwerk,

Romeinse archeologische vondsten uit Henegouwen en de grootste collectie Doorniks porselein ter wereld. Vanaf 1965 is het museum van Mariemont erkend als wetenschappelijke instelling en in 1981 krijgt het de benaming van Wetenschappelijke instelling van de Franse Gemeenschap van België. Het Koninklijk Museum van Mariemont kreeg in 2007 de 'Prix des Musées' voor Wallonië.

Prijs: € 70 p.p., over te schrijven op rekening
BE16 0012 0908 3374,
ten laatste op **1 oktober 2018**
met vermelding van keuze van voor- en hoofdgerecht

Museum van Mariemont: de afdeling Verre Oosten

Museum van Mariemont: ingang

Toen ik in 2007 met grote gretigheid voltijds Oostendenaar werd en vanuit de kernstad letterlijk alles wou beleven, eiste de unieke sfeer van het Leopoldpark – onze Hof – daar al meteen een aanzienlijke plaats in op. Het was er soms wonderlijk-kinderlijk toeven, daartoe aangevuurd door de ouderwets leerrijke wandelingen van de Gidsenkring. Later deed ik die promenades allemaal opnieuw. Zij hebben mij aangestoken met een grote nieuwsgierigheid naar nog veel meer over deze Koningin der Badsteden. Een koningin die ze voor mij steeds zal blijven, maar een koningin die vandaag een facelift kan gebruiken...

Het Leopoldpark dat in 1870 voltooid werd, ontworpen door tuinarchitect Louis Fuchs naar het model van een Engels park, heeft het nochtans allemaal: zijn unieke ligging in volle centrum, zijn niet te maniëristisch concept, de talloze hoeken en kanten, hoogtes en laagtes, nat en droog, die alle een andere uitstraling manifesteren. Je vindt er zowel een stuk van onze oude stadsmuur als de vier mythologische koppen van Leo Coppers die in de vijver op niet mis te verstane wijze symbolisch het water tot aan de lippen hebben. Het maakt

Emile Bulcke, 'De Wind', 1933, © Valère Prinzie

'den Hof' niet alleen tot een plek om, zoals zovele parken, sneller van A naar B te kunnen, maar tot een bijzonder fijne plek voor bezinning en genieten. Vanop het heerlijke terras aan de Panoramazaal van De Grote Post heb je overigens een schitterend zicht op deze tuin van zowat vijf hectare, die door elke Oostendenaar zou moeten gekoesterd en beschermd worden.

'Den Hof' is tegelijk een heuse beeldenroute rijk, waar te veel Oostendenaars zo spijtig zomaar aan voorbijlopen, maar waar de met een plannetje in de hand gewapende toeristen je weg kruisen. En dan te weten dat aanvankelijk de Oostendenaar zelfs moest betalen om het park in te kunnen, terwijl de toeristen gratis toegang hadden! Dat achteloos negeren zegt evenwel niets over de Oostendenaar want sant is men nooit in eigen land, en ondergetekende Gentenaar-van-origine zag Het Lam Gods ook pas toen hij de 20 voorbij was. Hier is en blijft een heel grote taak weggelegd voor het onderwijs. De nieuwsgierigheid van kinderen moet absoluut en in de eerste plaats worden gewekt naar creatieve expressie in hun eigen omgeving, en niet bij voorrang naar bijvoorbeeld de kunst van Nepal. Daarom zijn leuke initiatieven zoals de in te kleuren variaties op De Zee/Dikke Mathilde van Mieke Drossaert voor de Drawing Days eind september zo dankbaar.' 'De Zee' (1954 al...) van Georges Grard die door de volle vrouwelijke rondingen van – zeg maar – Mathilde de weelde en sensualiteit van de echte zee mag verbeelden. Ach, wat kan de kont van Mathilde mij verblijden bij het binnenrijden van Oostende, en hoe zie ik dan, van aan de overkant, de kop van Ensor monkelend toekijken. Voor mij ligt Mathilde hier met haar volste overgave, tussen Den Hof met het iconische bloemenuurwerk en onze onovertroffen De Grote Post.

'De Wind'

Liefde op het eerste gezicht had ik destijds – en nog steeds is dat onverminderd het geval – voor 'De Wind' uit 1933 van Emile Bulcke. Het is de zo ontroerende ode van deze kunstenaar aan zijn in 1918 gestorven dochtertje Dinah. Een oogstrelender verbeelde lofzang is er nauwelijks te vinden. En in één adem heb ik in het park de grootste bewondering en affiniteit ontwikkeld voor en met 'Hoop' uit 1995 van Jacky De Maeyer. De 'totemsculptuur' van bijna 2,5 meter hoog waarvan de twee in de lucht reikende armen van de open cirkel exact uitstralen wat ze willen duiden, Hoop op universele broederschap! Emile Bulcke (1875-1963) was net zoals Jacky De Maeyer (*1938), die gelukkig nog steeds in goede doen onder ons is, een geboren Oostends schilder en beeldhouwer. Beiden hebben ontegensprekelijk gemeen dat ze door alle artistieke grote en kleine stormen heen, trouw blijven aan hun recept. Bulcke zelfs nog veel drastischer dan De Maeyer die toch enkele grenzen aftast(te) in zijn oeuvre. De zeer 'burgerlijke' schilder-beeldhouwer Bulcke heeft het academisch realisme uit zijn opleiding altijd fideel gevolgd. Wellicht mede de reden waarom hij al snel officiële opdrachten van het stadsbestuur kreeg. Zijn portretten van overleden burgemeesters werden echter vernield bij bombardementen in 1940. In de jaren vijftig kreeg de oude Bulcke evenwel opnieuw

Jacky De Maeyer, 'Hoop', 1995, © Valère Prinzie

de opdracht om de portrettengalerij der burgemeesters te reconstrueren, wat hem tegen 1956 ook grotendeels gelukt is. Tezamen met o.a. Ensor was Bulcke in 1901 ook medestichter van de filantropische instelling 'Compagnie du Rat Mort' en uit die tijd dateren ook grote aquarellen voor een praatstoel ter herdenking van het Beleg van Oostende. Omdat hij hier geen job meer vond als leraar, week hij in 1905 uit naar Schaarbeek waar hij wel een lesopdracht kreeg. Een atelier in Oostende bleef hij evenwel ook altijd aanhouden. Het laatste was in de Leon Spilliaertstraat 55 waar je een gedenkplaat aan de gevel vindt. Vorig jaar bracht ons Stadsmuseum aan de Langestraat een fijne hulde aan Bulcke. De artiest legerde naar het einde van zijn leven toe trouwens zijn eigen diverse verzamelingen aan de Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring 'De Plate', gevestigd in het Stadsmuseum. 'De Wind' is de idealisering van zijn in 1918 aan de Spaanse griep overleden dochtertje Dinah. Het meisje was voor hem een wonderkind met grote artistieke talenten in spe. De herinnering aan haar ideaalbeeld bleef dan ook zijn grootste – sterk overdreven volgens sommigen – inspiratie in de jaren na haar tragische dood. Als beeldhouwer was Bulcke in wezen maar zeer beperkt actief, maar de sierlijkheid en ontroering van dat geïdealiseerde vrouwelijk naakt in het Leopoldpark maken hem onvergetelijk. Misschien is het correct dat Emile Bulcke's technisch meesterschap leidde tot

een verward laat 19de-eeuws realisme, maar Oostende mag dankbaar zijn hem in huis te hebben gehad.

Datzelfde geldt voor Jacky De Maeyer die in 1959 debuteerde als autodidactisch schilder en materiekunstenaar en vanaf 1966 sculpturen creëerde met wrakhout en fragmenten van oude meubels. Rond het legendarische jaar 1968 kregen zijn eerste 'totems' vorm, paalvormige constructies die aanvankelijk ook uit recuperatiemateriaal bestonden maar later geschapen werden uit Jacky's lievelingsmaterie: eik. Karaktervol hout dat hij ten volle tot zijn recht laat komen met manifeste nerven en knopen, zonder er ook maar enige afbreuk aan te willen doen, en dat de tand des tijds gerust mag doorstaan. Naast de bronzen 'Hoop' in het Leopoldpark bezit Oostende o.a. ook 'De Levensboom' (6,5 m hoog in beton en brons) op de stedelijke strooiweide aan de Stuiverstraat, en sinds vorig jaar de 'Vuurtorens' op de rotonde aan de luchthaven (10 meter hoog en 50 ton wegend cortenstaal). Steeds indrukwekkender constructies die hun eigen zeer plastisch verhaal vertellen waar de mens toch centraal staat, 'malgré les apparences'. Jacky De Maeyer is dan ook naar eigen zeggen een grotere minnaar van het oeuvre van de diepzinnige Spilliaert dan van de meer 'geëngageerde' Ensor.

'Hoop'

'Hoop' kwam in 1995 tot stand, en was niet speciaal bestemd voor het Leopoldpark. Het was onderdeel van de zomertentoonstelling 'Tekens van Hoop' in De Brouwerij in Koekelare. In 1998 bestelde de toenmalige cultuurschepen Geert Lambert een sculptuur voor de verbindingsweg van het provinciaal museum naar het stedelijk museum, die door het park liep. Andere sculpturen zouden er ook hun plek krijgen. Daarop liet Jacky De Maeyer een kopie van 'Hoop' in brons gieten, die in 1998 geleverd werd, maar die pas in 2002 zijn plaats kreeg op de heuvel in het park. Het uitstel had te maken met het feit dat er een bouwtoelating van de Vlaamse overheid nodig was omdat 'den Hof' niet van de Stad is. 'Hoop' waarover Jacky De Maeyer zelf niets wil fantaseren omdat hij plastisch kunstenaar is en zich geen filosoof noch wereldverbeteraar wil noemen, is nadrukkelijk antropomorf geconcipieerd met gebogen armen in de lucht, hoop op een eigen gelukkig, gezond en lang leven, maar transcendent ook als hoop op de betere wereld van 'Alle Menschen werden Brüder' uit de Ode an die Freude van Beethoven. De bronzen sculptuur heeft ons inziens een eigenzinnige plaats in het oeuvre van Jacky De Maeyer door haar eenvoudige, zeer evenwichtige vormtaal en opbouw zonder franjes, die tegelijk uiterst expressief is. De spontane ritmiek van het zich openen en de aanzet van ronde bewegingen zijn dan weer de vaste waarde in zijn ganse oeuvre dat, in tegenstelling tot wat graag gedacht wordt, weliswaar een manifeste affiniteit en verbondenheid vertoont met zogeheten primitieve kunst uit o.a. Afrika en Zuid-Oost Azië, maar daarvan absoluut geen invloed heeft ondergaan. De symbolische gebarentaal van Jacky De Maeyer is resoluut strikt individueel.

We mogen ons hier als Oostendenaars nogmaals zeer gelukkig prijzen een zo groot en innemend artiest onder ons te mogen hebben. Oostende zal hem hopelijk nooit loslaten!

*Johan De Vylder
bestuurslid en lid redactie Pro Luce*

➤ **JULIUS COLLEN TURNER:
ZIJN OOSTENDSE PERIODE**
(Schievelbein 1881-Oostende 1948)
17.11.2018 – 28.04.2019

Julius Collen was een beeldend kunstenaar die tijdens het interbellum in Berlijn een zekere naam had als schilder en tekenaar van portretten en taferelen uit de wereld van de grootstad en de industrie. Zijn artiestennaam 'Turner' bedacht hij omdat hij in zijn jonge jaren werkelijk uitblonk als turner en schermer.

Hij kwam in 1936 met zijn gezin in Oostende wonen, bezorgd als hij was voor het sterk opkomende naziregime. Hij bouwde hier zo goed en kwaad als het maar kon een nieuwe carrière en een nieuw netwerk op. De Tweede Wereldoorlog zou zijn plannen danig in de war sturen. Hij verbleef in gevangenenkampen in Saint-Cyprien en Gurs en, na zijn vrijlating, bij burgers in Saint-Jean-en-Royans. Na de oorlog keerde hij naar Oostende terug. Maar hij zou al in 1948 overlijden.

De tentoonstelling focust voornamelijk op zijn Oostendse periode (1936-1940 en 1945-1948): stadstaferelen, haven-

➤ Julius Collen Turner, 'Vismarkt te Oostende' (1939)

zichten, portretten, werken die hij maakte voor de Vakschool, een allegorie op de bevrijding van Oostende... Een unieke kans om een bijzondere kunstenaar te herontdekken.

Stadsmuseum Oostende

Langestraat 69, 8400 Oostende
10.00 – 12.30 uur en 14.00 – 18.00 uur
Gesloten op dinsdag
Gratis voor de Vrienden van Mu.ZEE

Leden-kunstenaars stellen tentoon

➤ **WILLY BOSSCHEM**

**Kunst- en Cultuurkring
Rond de Damvallei**

17.11.2018 – 16.12.2018

Papageno Art Gallery,
Kerkkouterrede 9, 9070 Destelbergen

Vernissage: 16.11.2018 om 20 uur
met inleiding door Jacques Dubrulle,
erevoorzitter Filmfestival Gent
voorzitter Fonds Raoul Servais

Officiële opening: Bart Plasschaert,
schepen van cultuur stad Oostende

Finissage: 16.12.2018 om 11 uur

Verdere info: www.kcrd.be

➤ Willy Bosschem, 'Bruine Hengst' (1994),
130 x 130

➤ **JEF SEYNAEVE &
WERNER WATTY**

**Olieverfschilderijen en
tekeningen**

05.10.2018 – 28.10.2018

Galerie Papillon – hoek Marie Joséplein
en Madridstraat op de 1ste verdieping

Vernissage: 16.11.2018 om 20.30 uur
met inleiding door Hugo Brutin (AICA),

Opening: Bart Plasschaert,
schepen van cultuur stad Oostende

➤ Werner Watty,
'Silent Voices'

➤ Jef Seynaeve,
'The Special Dog'

➤ v.l.n.r. Willy Bosschem, Jef Seynaeve, Werner Watty
© Valère Prinzie

➤ **MARTINE VYVEY**

Beeldhouwwerken

02.09.2018 – 30.09.2018

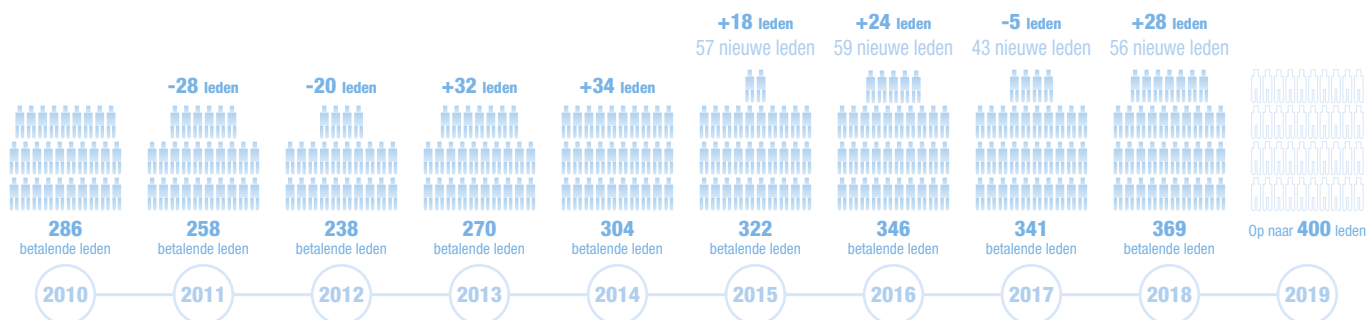
Galerie Lieve Lambrecht
Oostergemstraat 18, 9850 Merendree
Vrijdag, zaterdag, zondag 14 – 19 uur

➤ Martine Vyvey, 'Levensdans'

OVERZICHT EN EVOLUTIE VAN HET LEDENAANTAL VAN DE VRIENDEN MU.ZEE OOSTENDE

369 leden, dat is de stand op 9 juli 2018: 102 betalen voor twee personen, waarvan drie families met één kind onder de 22 jaar. Het saldo is dus 162 individuele leden. De mannelijke leden zijn in de minderheid: 171 tegenover 197 vrouwen. Eén vereniging is lid: Gidsenkring Lange Nelle. We tellen 102 niet-Oostendenaars in onze vriendenkring, onder wie één buitenlander.

In ons tijdschrift Pro Luce van 3 april werden 79 betalingsherinneringen ingevoegd. Er werden ten slotte begin mei nog 37 betalingsherinneringen 'gebust' of verstuurd.

Tot op heden zijn er 17 leden (11 adressen) die hun lidmaatschap niet verlengd hebben, zonder iets te laten weten. In de eerste week van juni gingen de allerlaatste herinneringen de deur uit. Hierop reageerden nog 16 leden positief, onder wie één

beschermend lid. Met het aantal overleden leden en opzeggingen verliezen we dit jaar 28 Vrienden.

De meest kunstzinnige straat in Oostende blijkt de Euphrosina Beernaertstraat te zijn: 15 leden. Buiten onze stadsgrenzen is de stad Gent het best vertegenwoordigd met 13 leden.

We hebben ook 20 ereleden. Zes hiervan betalen toch trouw elk jaar hun lidmaatschapsbijdrage. Verder zijn er drie beschermende leden die elk 150 euro betalen: Verzekeringen Van Schoote, de heer en mevr. Seminck-Steenhaut en CC De Grote Post.

Ik hoor in verschillende verenigingen over een negatieve tendens in het ledenbestand. Dat is bij ons zeker niet het geval!

Johan Van Roose, secretaris

Dag van de federatie van de Vrienden van de Musea van België

MUSEA EN JONGEREN Musée L (Louvain-la-Neuve) ZATERDAG 13.10.2018

- 09.30 Ontvangst van de deelnemers
- 10.00 Welkomstwoorden (*Anne Querinjean*, Directrice van Musée L) en introductie (*Paul Soyeur*, Voorzitter van de FVMB)

Autoriteiten & musea

Beleid voor het jong publiek

- 10.15 Introductie (*Marc Crommelinck*, Voorzitter van de Vrienden van Musée L) Standpunt van de Federatie Wallonië-Brussel
- 10.45 Standpunt van de Vlaamse Regio (*Ernest Van Buynder*, Raadgever van Minister Sven Gatz en voorzitter van de Vrienden van het MuHKA)
- 11.15 **Het Musée L - universitair museum** (*Anne Querinjean*) - Beleid van het museum naar het Universiteitspubliek en de omringende scholen

- 11.35 **Gents Universiteitsmuseum** (*Willem Dedobbeleer*, Directiemedewerker UGent)
- 11.55 **Horta Museum** (*Thierry Mondelaars*) - Lundi d'Horta / Zomerstages voor nieuwkomers / Europees project
- 12.15 **MU-ZEE-UM in Oostende** (*Ewout Vanhoecke*, met film)
- 13.00 Lunch (Louvain House van de Aula Magna)

Vrienden van musea en Jonge Vrienden

- 14.30 **De "jonge vrienden"-verenigingen** (*Paul Soyeur*) - Voorbeelden bij leden van de Wereld Federatie van Vrienden van Musea
- 14.50 **De Jonge Vrienden van het Musée L in LLN** (*Chloé Machuelle*)
- 15.45 **Geleid bezoek van het nieuw Musée L** met focus op de laboratoria-workshops voor beeldhouwkunst, etsen, kleuren door Sylvie De Drijver (+ gidsen NL/FR)
- 17.00 Einde van de vergadering

PRO LUCE

Lidmaatschap

Jeugd (tot 22 jaar):	15 euro
Individueel lid:	28 euro
Gezin, samenlevingstarief:	45 euro
Steunend lid:	50 euro
Beschermend lid:	150 euro

Inlichtingen bij de penningmeester Joël Nieuwenhuysse
(tel. 059 80 30 61)

Redactieraad

Jacques Mertens (voorzitter), Willy Bosschem,
Johan De Vylder, Martine Meire, Valère Prinzie,
Femke Simonis (redactiesecretaris).

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdrage.

Logo en emblemata: Willy Bosschem
Druk: Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
T 059 33 33 99, info@lowyck.com
Fotoverantwoording: Valère Prinzie

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad
van 26 juli 1990 (Nr. 11538) en aangepast in het nr. van 15 juli 1999
(Nr. 10699), gewijzigd in het kader van de wet op de v.z.w.'s op
15 januari 2005, gewijzigd op 21 februari 2009 (Nr.11533), op
22 februari 2014, op 8 augustus 2016 en op 9 november 2016.

Deze vereniging is aangesloten bij de "Federatie van Vrienden der
Musea van België" en bij de "Cultuurraad Oostende".

Maatschappelijke zetel: p.a. Jacques Mertens, voorzitter
Leon Spilliaertstraat 83, 8400 Oostende

Secretariaat: Johan Van Roose,
Kabeljauwstraat 5, 8460 Oudenburg
johan.vanroose@muzee.be of 0497 59 55 76

Penningmeester: Joël Nieuwenhuysse,
jnieuwenhuysse@telenet.be

Bankrelatie Vrienden Mu.ZEE
p.a. Albatrosstraat 10, 8400 Oostende
IBAN: BE16 0012 0908 3374, BIC: GEBABEBB

De foto toont ons het kunstwerk
Kugel (Steel ball) van Gerhard
Richter uit 1989. De kleine bol is
hoogglanzend en reflecteert de
omgeving als een spiegel. Een
spiegel staat symbool voor de
wisselwerking tussen figuratie en
abstractie, tussen zien en niet
zien. Als er niemand aanwezig is,
is de bol of de spiegel abstract.
Als er iemand in de ruimte is,
functioneert hij als spiegel.
Fotograaf Steven Decroos
maakte diverse opnames van
het kunstwerk omdat hij de meest zinvolle wijze wilde vinden
die de verbinding maakt met de context. Door de reflectie
creëert hij immers een nieuwe interpretatie. In de foto is
daarom ook de reflectie van Xavier Tricot, kunstmecenas, te
zien.

Martine Meire,
bestuurslid

iedere dag open
van 9.00u tot 23.00u
keuken open tot 23.00u
Hendrik Serruyslaan 18 A
8400 Oostende
Reservaties & info
0496 25 84 88
cultuurcafe@degrotepost.be

Alfons Pieterslaan 90-92
8400 Oostende
Tel. 059 70 40 54
Fax 059 70 67 72
a.vanschoote@vanschoote.be